

УНІВЕРСИТЕТ ТЕАТРУ

КІНО І ТЕЛЕБАЧЕННЯ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕАТРУ, КІНО І ТЕЛЕБАЧЕННЯ
імені І. К. Карпенка-Карого

	<p style="text-align: center;">Силабус навчальної дисципліни Історія та теорія художньої творчості (назва дисципліни)</p> <p>Спеціальність: <u>026 Сценічне мистецтво</u></p> <p>Галузь знань: <u>02 Культура і мистецтво</u></p>
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Статус дисципліни	Вибіркова
Семестр	2-й курс 4-й семестр
Обсяг дисципліни, кредити ECTS / загальна кількість годин	ECTS - 3 кредити, 90 годин
Мова викладання	Українська
Семестровий контроль	Залік
Програмні (загальні, спеціальні) компетентності	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 7. Здатність до критичного мислення, зокрема, вміння застосовувати критичне мислення до аналізу результатів власного наукового дослідження, його наукової новизни, теоретичного і практичного значення.</p> <p>Спеціальні компетентності:</p> <p>СК 1. Здатність до розуміння та комплексного оцінювання фундаментальних засад культурно-мистецьких процесів.</p> <p>СК 3. Здатність до осмислення сутності й функцій сценічного мистецтва з позицій сучасного гуманітарного знання.</p> <p>СК 4. Здатність оперувати науковою мистецтвознавчою термінологією в сфері сценічного мистецтва.</p> <p>СК 5. Здатність осмислювати явища та процеси руху сценічного мистецтва в їх цілісності та взаємозв'язках.</p> <p>СК 10. Здатність брати участь у громадських дискусіях,</p>

	пов'язаних з питаннями історії сценічного мистецтва, його актуального стану та тенденцій його розвитку.
Програмні результати навчання	<p>ПРН 4. Вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми, аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання, планувати та здійснювати наукові дослідження, готувати результати наукових робіт до оприлюднення.</p> <p>ПРН 9. Знати філософські аспекти пізнання закономірностей наукової і художньої творчості; основні тенденції розвитку історії мистецтва, наукову мистецтвознавчу термінологію в сфері сценічного мистецтва і вміти її доречно й коректно використовувати.</p> <p>ПРН 10. Вміти оцінювати досягнення художньої культури в історичному контексті, здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва, орієнтуватися у напрямках та концепціях сучасного художнього життя, у розвитку сценічного мистецтва, осмислювати тенденції сучасних культурно-мистецьких процесів.</p>
Анотація (зміст) навчальної дисципліни	<p>Мета курсу – навчальна дисципліна «Історія та теорія художньої творчості» для аспірантів є дисципліною за вибором і має на меті розглянути ті питання, що, зважаючи на безмежний потенціал цього феномена, за браком часу не були висвітлені в нормативному курсі «Історія та теорія художньої творчості» (освітній рівень магістри), а саме – логіку становлення і концептуалізації проблеми художньої творчості у контексті видової специфіки мистецтва. Саме цей підхід у дослідженні художньої творчості був визначальним у теоретичному полі європейської гуманістики від доби Античності до середини XIX ст. Мета навчальної дисципліни також актуалізує вихід у площину сучасних мистецьких практик, що свідчать про процес парадигмальних змін у царині видової структури мистецтва та певні трансформації на теренах засадних принципів художньої творчості.</p> <p>Завдання надати аспірантам знання щодо специфіки становлення проблеми видової специфіки мистецтва та концептуалізації історії та теорії художньої творчості у логіці європейського культуротворення; обґрунтувати закономірності трансформації моделі видів мистецтва і художньої творчості в умовах постмодернізму і метамодернізму; розкрити потенціал теоретико-практичного паритету в художній творчості, кооптувати знання набуті у процесі вивчення курсу у площину проблеми, яка є предметом дисертаційного дослідження.</p> <p>Зміст навчальної дисципліни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема видоутворення мистецтва як стимул концептуалізації проблеми художньої творчості: загальна характеристика. 2. Історико-культурне осмислення становлення мистецтва: доісторичний період. 3. Специфіка відпрацювання моделі видів мистецтва у добу Античності. 4. Специфіка відпрацювання моделі видів мистецтва у добу Середньовіччя.

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Специфіка відпрацювання моделі видів мистецтва і становлення проблеми художньої творчості у добу Відродження. 6. Специфіка відпрацювання моделі видів мистецтва і проблеми художньої творчості у Новий час. 7. Потенціал теоретико-практичного паритету при дослідженні видової специфіки мистецтва і художньої творчості. 8. Видова специфіка мистецтва і художня творчість у наукових розвідках ХХ століття. 9. Видова специфіка мистецтва і художня творчість у наукових розвідках ХХІ століття: зміна теоретичної парадигми. 10. Видова специфіка мистецтва і феномен художньої творчості у культурологічному дискурсі українських науковців.
<p>Система оцінювання</p>	<p>ECTS, за національною шкалою</p>
<p>Рекомендована література</p>	<p>Базова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адорно Т. Про теорію художнього твору // Т. Адорно. Теорія естетики: монографія. К.: 2002. С. 23 – 269. 2. Арістотель Поетика / пер. з старогр. Б. Тен. К.: 1967. 3. Біла А. В. Футуризм: монографія. К.: 2010. 4. Брюховецька О. В. Візуальний переворот у культурі і культурології // Культурологія: Могилянська школа. К.: 2018. С.130 – 165. 5. Зубавіна І. Б. Специфіка проявів сюрреального у кінематографі України // Мистецтвознавство України: збірн. наук. праць. К.: 2004. С. 204 – 213. 6. Кислюк К.В. Національний музейний ландшафт України в контексті візуальної репрезентабельності // Культура України. Серія: Культурологія. Випуск 62. К.: 2018. С. 224 – 235. 7. Кондратюк Л.С. Феномен сутності зв'язку музики та поезії на прикладі творчості П. Г. Тичини // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. Випуск 22. К.: 2008. С. 33 – 38. 8. Корнієнко Н. М. Лесь Курбас і новий український театр: від «модернізму» до «фантастичного реалізму» // Український театр ХХ століття: колект. моногр. К.: 2003. С. 101 – 167. 9. Кохан Т. Г. «Метафізичний живопис» на перехресті європейських художніх напрямків // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: збірн. наук. праць. Випуск 10. К.: 2003. С. 216 – 224. 10. Кохан Т. Г. Персоналізована історія європейського кіномистецтва: потенціал культурологічного аналізу: монографія. К.: 2021. 11. Лагутенко О. А. Взаємодія ідей стилю модерн та ідей національного відродження в українському мистецтві першої третини ХХ століття // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: збірн. наук. праць. –Випуск 10. К.: 2003. С.141 – 151. 12. Левчук Л. Т. Мистецька практика ХХ століття // Естетика: підручник / Колект. автор. за загальн. редак. Л.Т. Левчук. К.: 2010. С. 436 – 463. 13. Левчук Л. Т. Футуризм: історія, теорія, мистецька практика // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. – Випуск 24. К.: 2009. С. 3 -9. 14. Маламура О М. Оскар Уальд: «естетизм» в контексті Романтичного проекту // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. Випуск 7. К.: 2000. С. 302 – 309.

15. Малихіна М.А. Етюдна робота як метод виховання майбутнього актора // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: збірн. наук. праць. -Випуск XII. К.: 2004. С. 224 – 231.
16. Миленька Г.Д. Культуротворчий потенціал теоретичної спадщини Г.-Е. Лессінга: монографія. К.: 2013.
17. Мірошніченко Н. Модернізм в українській драматургії початку ХХ століття // Український театр ХХ століття: колект. моногр. К.: 2003. С. 4 – 35.
18. Найден О.С. Український авангард і європейська художня культура кінця ХІХ – початку ХХ ст. // Українська художня культура: колект. моногр. К.: 1996. С. 258 – 281.
19. Огнева Т. К. Театр і кіно у контексті мистецтвознавчих концепцій початку ХХ століття: монографія. К.: 2014.
20. Оніщенко О.І. Видова специфіка мистецтва в контексті естетичної теорії // Естетика: підручник / Колект. автор. за загал. редак. Л.Т. Левчук. К.: 2010. С.232 – 266,
21. Оніщенко О. І. Від «пост» до «мета» модернізму: процес культуротворчих пошуків // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. Випуск 29. К.: 2021. С. 60 – 66.
22. Оніщенко О. І. Культуротворчий потенціал епістолярію: європейський досвід другої половини ХІХ – першої половини ХХ століття: монографія. К.: 2017.
23. Оніщенко О. І. Письменники як дослідники: потенціал теоретичних ідей (О.Уайльд, Т.Манн, А.Франс, І.Франко, С.Цвейг): монографія. К.: 2011.
24. Павліченко Н. В. Еволюція професії митця як важливий фактор розвитку художнього ринку (від Античності до Ренесансу) // Культурологічна думка. № 21. К.: 2022. С.113 – 127.
25. Панченко В. І. Історичні закономірності художнього розвитку // Естетика: підручник / Колект. автор. за загал. редак. Л.Т.Левчук. К.: 2010. С. 314 – 364.
26. Панченко В. І. Мистецтво в контексті культури: монографія. К.: 1998.
27. Сидоренко В.Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ – ХХІ століть: монографія. К.: 2008.
28. Франко І. Я. Гергард Гауптман, його життя і твори. Смерть Альфонса Доде. Перші розділи «Парижа» Е.Золя. Голос Золя в справі Дрейфуса // Франко І. Зібрання творів у 50-ти т. Т. 31. К.: 1981. С. 135 – 155.
29. Франко І. Я. Життя і твори Альфонса Доде, його остання повість. 70-ті роковини вродження Генріха Ібсена // Франко І. Зібрання творів у 50-ти т. Т. 31. К.: 1981. С. 173 – 185.
30. Харченко П. В. Розвиток духовності і самореалізація особистості у сфері музичного мистецтва // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. Випуск 25. К.: 2010.

Допоміжна:

1. Власенко С.М. Мистецтво архаїки та примітивізму в творчості Пабло Пікассо //Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Випуск 20. Чернігів: 2003. С. 31 – 37.
2. Гаврилів Т. Зацитована апокаліпса: апокаліптичні ігри та візії експресіоністичного авангарду в Німеччині // Експресіонізм: збірн. наук. праць. – Львів: 2005. – С. 131 – 151.
3. Гриднева І. К. Про поступове виховання артистизму // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. Випуск 18. К.: 2006. С. 176 – 184.
4. Ковалів Ю.І. Візуальна поезія Михайля Семенка // Літературознавчі студії: збірн.наук. праць. Випуск 39, част. 2. К.: 2013. С. 14 – 20.

	<p>5. Мусієнко О.С. Нововаторські течії у французькому кінематографі (друга половина ХХ століття): монографія. К.: 2005.</p> <p>6. Опанасюк О. П. Творчість та інтенціональність: структурні параметри // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. - Випуск 25. К.: 2010. С. 71 – 79.</p> <p>7. Павличко С. Д. Дискурс модернізму в українській літературі: монографія. К.: 1999.</p> <p>8. Собуцький М. А. Кіно як спосіб філософування // Кіно – Театр. № 3. К.: 2005. С. 8 – 10.</p> <p>9. Тихолаз Б. С. Філософська лірика як поезія рефлексії // Вісник Львівського університету імені Івана Франка: Серія : Філологія. Випуск 33, част. 1. Львів: 2004. С. 198 – 213.</p> <p>10. Туриніна О.Л. Психологія творчості: навчальний посібник. К.: 2007.</p> <p>11. Чміль Г.П. «Центр» і «провінція» екранного наративу // Мистецтвознавство України: збірн. наук. праць. Випуск 4. К.: 2004. С. 198 – 2003.</p>
Матеріально-технічне забезпечення дисципліни	Аудиторія, ZOOM moodle
Кафедра	кафедра гуманітарних дисциплін
Факультет / Інститут	факультет театрального мистецтва
Викладач (-і)	<p>Прізвище, ім'я, по-батькові Оніщенко Олена Ігорівна</p> <p>Посада: завідувач кафедри гуманітарних дисциплін</p> <p>Вчене звання: професор</p> <p>Науковий ступінь: доктор філософських наук</p> <p>E-mail: OLENA_LARA@UKR.NET</p>